

Poznań, dnia 28.08.2026 r.

Zn. Spr.: ZU.6004.2.2025

Dotyczy: odpowiedzi na przesłane uwagi do założeń projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Krotoszyn na lata 2028–2037

W odpowiedzi na uwagi w sprawie założeń do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Krotoszyn na lata 2028–2037 Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu przedstawia stanowisko w następujących kwestiach:

1. Inwentaryzacja gatunków

*Wnioskuje, żeby w ramach przygotowywanego PUL przeprowadzić szczegółowe badania i inwentaryzację miejsc rzeczywistego i potencjalnego występowania gatunków: pachnica dębowa *Osmoderma eremita* i kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*. Bez takich informacji siedliska gatunków mogą zostać zniszczone w wyniku gospodarki leśnej.*

Planu Urządzenia Lasu opracowywany jest na podstawie prac terenowych, analiz przyrodniczych oraz obowiązujących przepisów i instrukcji. W toku prac uwzględniane są informacje dotyczące występowania gatunków chronionych i cennych przyrodniczo nie przeprowadza się szczegółowych inwentaryzacji poszczególnych gatunków chronionych, ale wykorzystuje dostępne materiały. Zagadnienia dotyczące wpływu projektowanych wskazówek gospodarczych na siedliska i gatunki chronione zostaną również poddane analizie w Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko i obszary Natura 2000.

W przypadku przekazania w toku prac urzędzeniowych wiarygodnych informacji o stanowiskach pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) i kozioroga dębosza (*Cerambyx cerdo*) zostaną one wykorzystane przy projektowaniu wskazówek gospodarczych dla poszczególnych wydziałów.

Sprawę prowadzi: Karolina Łachowska - Specjalista SL. ds. urządzania lasu i konsultacji społecznych, Zespół ds. Urządzania Lasu,

2. Osiągnięcia celów ochronnych dla funkcji pozaprodukcyjnych lasów

Środki służące do osiągnięcia celów ochronnych dla funkcji pozaprodukcyjnych lasów, zakładanych w Rozporządzeniu (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmianie rozporządzenia (UE) 2022/869 (ang. Nature Restoration Law), mogą również zostać wybrane z następującej listy działań: a) zaniechanie czynności odsłaniających glebę w sposób wielkopowierzchniowy oraz niszczących wartość estetyczną krajobrazu (rębnie typu I, II, III i IV); b) stosowanie rębni kępowo-przerębowej VB (gniazda nie większe niż wysokość drzew dojrzałych), wskazanej wg nowych (5 grudnia 2023 r.) Zasad Hodowli Lasu (§ 32 pkt 2b); c) przebudowa metodami bezzrębowymi na lasy wielopiętrowe i wielogatunkowe, przy zachowaniu ciągłej pokrywy leśnej; d) ochrona zachowawcza lasów nadwodnych, mokradłowych i wodochronnych; e) pozostawianie martwego drewna, również stojącego; f) pełne wykorzystanie odnowienia naturalnego; g) całkowita rezygnacja z orki; h) rezygnacja z metod maszynowego pozyskiwania drewna; i) odstąpienie od użytkowania rębego; j) przyjęcie wydłużonego okresu odnowienia, wynoszącego powyżej 40 lat; k) zmniejszenie maksymalnej powierzchni manipulacyjnej tej rębni IIIa o 50%, tj. do 3 ha, w porównaniu z obowiązującymi Zasadami hodowli lasu; l) w lasach stabilnych pełne zastąpienie użytkowania rębego trzebieżą przekształceniową, o niskiej intensywności wynoszącej nie więcej niż 50% planowanych wskaźników cięć pielęgnacyjnych, przyjętych w obowiązującym dotychczas PUL.

Część wskazanych środków może być stosowana w odpowiednich drzewostanach, w zależności od ich stanu, warunków siedliskowych oraz potrzeb hodowlanych. Rębnia kępowo-przerębowa VB może być zastosowana w odpowiednich drzewostanach, m.in. w zależności od stanu drzewostanu dojrzałego oraz występowania gatunków światłożądnych pod okapem.

Przebudowa metodami bezzrębowymi może być zapoczątkowana w odpowiednio młodszych drzewostanach, na właściwych siedliskach, w których występuje nalot lub podrost. Szczegółowe rozwiązania dotyczące poszczególnych wydzieleń będą przedmiotem prac urzędniowych.

W odniesieniu do pozostawiania martwego drewna należy wskazać, że stosowane są obowiązujące zasady dotyczące pozostawiania martwych drzew, w tym drzew o wysokim potencjale biocenotycznym. Dąży się do zapewnienia ciągłości

występowania martwego drewna, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa, ochrony przeciwpożarowej oraz zagrożeń biotycznych.

Nie ma możliwości całkowitej rezygnacji z użytkowania rębego, ponieważ byłoby to niezgodne z obowiązującą Instrukcją Urządzania Lasu. Nie ma również możliwości całkowitej rezygnacji z maszynowego pozyskania drewna, ponieważ dotyczy ono technologii wykonywania prac, a nie ustaleń projektu PUL.

Wydłużenie okresu odnowienia każdorazowo wymaga uwzględnienia wymagań biologicznych gatunków lasotwórczych i potrzeb hodowlanych. Propozycja ograniczenia maksymalnej powierzchni manipulacyjnej rębni IIIa do 3 ha może zostać przeanalizowana na etapie tworzenia planu cięć.

3. Ochrona czynna

*W zabiegach ochrony czynnej polegających na eliminacji czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* wnioskuje o jak najszersze stosowanie obrączkowania drzew*. Taki sposób jest zarówno skuteczniejszy od wycinania drzew, ponadto nie powoduje szkód związanych z wycięciem i wywozem drzew (zniszczenia ściółki, drogi dojazdowe).*

*Tak samo powinno się potraktować inne niepożądane gatunki drzewiaste. *Zgodnie z Tokarska-Guzik B., Bakowski T. 2024. Rozpoznawanie i metody zwalczania gatunków inwazyjnych. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.*

Sposób zwalczania gatunków inwazyjnych jest dobierany do warunków ich występowania, stanu drzewostanu oraz skuteczności i bezpieczeństwa zastosowanej metody. Czeremcha amerykańska jest jednym z gatunków obcych, których ograniczanie może być elementem prowadzonej gospodarki i ochrony lasu. Obrączkowanie może być rozpatrywane jako jedna z metod wykonywania zabiegów, jednak nie jest możliwe przesądzenie w projekcie PUL o powszechnym stosowaniu jednej technologii zwalczania tego gatunku. Szczegółowy sposób wykonania zabiegów pozostaje elementem realizacji zadań gospodarczych.

4. Pomniki przyrody

Wnioskuje, by przyszły PUL uwzględnił działania mające na celu zwiększenie liczby pomników przyrody na terenie nadleśnictwa.

Ochrona drzew spełniających kryteria uznawania ich za pomniki przyrody powinna być wpisana do programu ochrony przyrody jako zadanie nadleśnictwa. Leśnicy powinni realizować to zadanie np. poprzez wyszukiwanie obiektów, sporządzanie dla nich

dokumentacji i zgłaszanie ich organom gmin. Można także wprowadzić ochronę takich drzew poprzez zarządzenie wewnętrzne nadleśniczego. Program ochrony przyrody powinien zostać odpowiednio uzupełniony o takie zadania. Takie działania mogą pomóc spełnić wymagania polityk europejskich związanych z ochroną lasu (restoration law, strategia leśna, strategia bioróżnorodności).

Podczas prac taksacyjnych identyfikowane są drzewa wyróżniające się szczególnymi cechami przyrodniczymi, które mogą zostać ujęte jako drzewa cenne w Programie Ochrony Przyrody. Informacja o takich drzewach może być również zamieszczona w opisie taksacyjnym odpowiedniego wydzielenia.

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze właściwego aktu organu gminy. Drzewa posiadające szczególne walory przyrodnicze są uwzględniane przy planowaniu gospodarki leśnej i podlegają ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

5. Starolasy

Wnioskuje o publiczne udostępnienie mapy wysokiej rozdzielczości, zawierającą obszary starolasów (wraz identyfikacją adresów leśnych) z listy przekazanej do weryfikacji wraz z zaznaczeniem, które obszary zweryfikowane negatywnie wraz z uzasadnieniem tej decyzji.

Proces weryfikacji potencjalnych starolasów odbywa się niezależnie od etapów opracowania Planu Urządzenia Lasu i jest nadzorowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Weryfikacji starolasów nie przeprowadza wykonawca projektu PUL. Ostateczna decyzja o uznaniu danego drzewostanu za starolas zostanie podjęta przez MKiŚ. Jeżeli dane dotyczące zweryfikowanych obszarów zostaną przekazane w trakcie opracowywania PUL, zostaną uwzględnione w projekcie Planu.

6. Ochrona zasobów wodnych

Wnioskuje o wzmocnienie działań dot. ochrony zasobów wodnych. Bezkosztowo można takie działania prowadzić np. poprzez społeczne akcje zasypywania rowów (koordynowane przez Nadleśnictwo). Takie akcje miały miejsce w ostatnim czasie w Polsce i pokazały swoją skuteczność. Ponadto przy obecnych problemach związanych z suszą nie można nadal traktować bobrów jako szkodników, lecz jako sprzymierzeńców w walce z suszą. W związku z tym tamy bobrowe nie powinny być likwidowane. Natomiast jeśli istnieje konieczność ochrony konkretnych drzew przed ścięciem przez

bobry (np. w celu bezpieczeństwa lub ochrony mienia) należy stosować siatki ochronne zakładane na pień drzewa – jest to metoda tania i skuteczna.

Zagadnienia związane z ochroną stosunków wodnych, retencją oraz ochroną siedlisk wilgotnych i bagiennych są uwzględniane w toku prac urzędniowych oraz w ramach wymaganych opracowań towarzyszących. Szczegółowe działania dotyczące małej retencji, renaturyzacji cieków, ograniczania odwodnienia czy innych przedsięwzięć wodnych nie stanowią obligatoryjnego elementu projektu PUL i mogą być realizowane w ramach właściwych dokumentów oraz odrębnych działań gospodarczych.

7. Ochrona siedlisk

*Wnioskuje o wyłączenie z użytkowania metodami zrębowymi wszystkich leśnych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Z tego według prezentacji przedstawionej na NU wyłączone z planowanych rębni mają być siedliska: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) i 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Natomiast 1) dla siedlisk: Kwaśne buczyny (niżowe) – 9110 i Kwaśne dąbrowy (śródlądowe kwaśne dąbrowy) – 9190 przewidziano rębnie II, IIIB, IVD, V, 2) dla siedlisk: 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) i 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) przewidziano rębnie II, IIIB, 3) dla siedliska Ciepłolubne dąbrowy – 9110 przewidziano rębnie IIIB, IVD, V. W sytuacji, gdy większość lasów na terenie Nadleśnictwa to lasy sosnowe, lasy liściaste, a szczególnie lasy będące siedliskami Natura 2000 powinno być szczególnie chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych i nie powinno być w nich prowadzona gospodarka zrębowa.*

W projekcie PUL, zgodnie z obowiązującymi zasadami, nie planuje się rębni zupełnych na chronionych siedliskach przyrodniczych, z wyjątkiem przypadków dopuszczonych obowiązującymi przepisami i zasadami. Na siedliskach bagiennych i olsach nie stosuje się rębni zupełnej. Dla siedlisk przyrodniczych przeprowadzana jest szczegółowa analiza oddziaływania projektowanych wskazówek gospodarczych na ich stan, która zostanie przedstawiona w Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko i obszary Natura 2000.

8. *Drzewa dziuplaste*

Wnioskuje, żeby podczas inwentaryzacji szczególną uwagę zwracać na drzewa dziuplaste, które są istotne dla utrzymania bioróżnorodności lasów. Drzewa dziuplaste powinny być pozostawione do ich naturalnego rozpadu. Drzewa o szczególnych cechach biocenotycznych są uwzględniane w toku prac terenowych. Dotyczy to również drzew dziuplastych, które stanowią istotny element różnorodności biologicznej.

Drzewa dziuplaste zgodnie z obowiązującymi zasadami są pozostawione do ich naturalnego rozpadu. W zakresie pozostawiania drzew martwych stosowane są obowiązujące zasady, zgodnie z którymi pozostawia się martwe drzewa w celu zapewnienia ciągłości występowania martwego drewna, w szczególności drzewa o wysokim potencjale biocenotycznym, z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz zagrożenia pożarowego i biotycznego

9. *Okres lęgowy*

Wnioskuje o prowadzenie prac związanych z pozyskaniem drewna poza okresem lęgowym ptaków (od 15 października do 1 marca).

Projekt PUL nie zawiera wskazań technologicznych dotyczących sposobu wykonywania prac gospodarczych ani szczegółowego harmonogramu ich realizacji. Zagadnienia dotyczące technologii i organizacji prac nie stanowią przedmiotu konsultacji założeń projektu PUL. Przy wykonywaniu zadań gospodarczych obowiązują natomiast przepisy dotyczące ochrony gatunkowej oraz wymagania wynikające z ochrony miejsc rozrodu, gniazd i siedlisk gatunków chronionych. Proponowane ograniczenia czasowe mogą stanowić rekomendację do uwzględnienia przy realizacji prac gospodarczych.

10. *Lasy o zwiększonej funkcji społecznej*

Wnioskuje o wyłączenie z cięć rębnych lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Lasy te pełnią szereg funkcji pozaprodukcyjnych, które na ich terenie są ważniejsze od funkcji produkcyjnych, w związku z czym powinny być wyłączone z cięć rębnych.

Założenia tworzenia lasów o wiodącej funkcji społecznej uwzględniają prowadzenie cięć rębnych. Rodzaj prac gospodarczych projektowanych dla poszczególnych drzewostanów wynika ze stanu, wieku, stabilności oraz potrzeb hodowlanych danego drzewostanu. W ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy

możliwe jest przedstawianie propozycji dotyczących indywidualnego sposobu gospodarowania w konkretnych wydzieleniach. Nie przewiduje się całkowitej rezygnacji z cięć rębnych, ponieważ przede wszystkim mają one na celu wprowadzenie młodego pokolenia, co jest kluczowe dla prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

11. *Operat hydrologiczny*

Wnioskuje o wykonanie dla Nadleśnictwa Krotoszyn operatu hydrologicznego. Operat nie jest częścią PUL, jednakże bez niego projekt PUL będzie pozbawiony podstawy, na której powinny się opierać jego założenia. W związku z tym, wnioskuję, żeby operat hydrologiczny były sporządzone przed powstaniem projektu PUL i uwzględnione w tym projekcie.

Postulat opracowania odrębnego „operatu hydrologicznego” nie może zostać uwzględniony jako obligatoryjny element projektu PUL. Projekt Planu Urządzenia Lasu opracowywany jest zgodnie z obowiązującą Instrukcją Urządzania Lasu. Zagadnienia związane ze stosunkami wodnymi, ochroną siedlisk wilgotnych i bagiennych oraz oddziaływaniem projektowanych wskazówek gospodarczych na środowisko są uwzględniane w ramach prac urządzeniowych oraz wymaganych opracowań towarzyszących. W planowaniu uwzględniane są również obowiązujące zasady ochrony siedlisk bagiennych oraz stref buforowych wokół siedlisk bagiennych i cieków.

12. *Lasy na wydmach i stokach*

Wnioskuje o wyłączenie z gospodarki leśnej (i włączenie do gospodarstwa specjalnego): lasów na wydmach śródlądowych oraz na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 20° (zmiana w stosunku do proponowanego na NU 45°).

Kwalifikacja poszczególnych drzewostanów do odpowiednich gospodarstw planistycznych oraz dobór wskazówek gospodarczych odbywają się zgodnie z obowiązującą Instrukcją Urządzania Lasu, z uwzględnieniem warunków siedliskowych, stanu drzewostanu oraz jego funkcji. Nie ma podstaw do wprowadzenia generalnego wyłączenia z gospodarki leśnej wszystkich lasów położonych na stokach powyżej określonego kąta nachylenia – o ile w ogóle takie występują. Sposób zagospodarowania poszczególnych wydzieli będzie podlegał indywidualnej ocenie w toku prac urządzeniowych.

13. Orientacyjny skład gatunkowy upraw

Wnioskuje o wykreślenie modrzewia z orientacyjnego składu upraw jako gatunku obcego na terenie Nadleśnictwa.

Orientacyjny skład gatunkowy upraw jest ustalany z uwzględnieniem warunków siedliskowych, potencjalnego składu gatunkowego oraz obowiązujących Zasad Hodowli Lasu. Decyzje dotyczące składu gatunkowego nie mogą być podejmowane wyłącznie na podstawie zakwalifikowania danego gatunku jako obcego lub nieobcego, lecz wymagają uwzględnienia warunków siedliskowych i potrzeb hodowlanych poszczególnych drzewostanów. Kierunkiem prowadzonej gospodarki jest zwiększanie różnorodności gatunkowej i strukturalnej oraz wprowadzanie gatunków zgodnych z siedliskiem.

14. Korzystanie ze społecznej wiedzy o lasach

Wnioskuje o zobowiązanie wykonawcy projektu PUL dla Nadleśnictwa na lata 2028–2037 do wykorzystania danych przyrodniczych zgromadzonych w:

GBIF | Global Biodiversity Information Facility <https://www.gbif.org/pl/>

i Naturalist <https://www.inaturalist.org/>

W dobie rozwijającej się nauki obywatelskiej (citizen science) i powszechnego już w Polsce zainteresowania przyrodą i lasami korzystanie z takich narzędzi staje się niezbędne – nawet największa ekipa urzędniowa nie dotrze do każdego zakątka lasu, a być może był tam wcześniej obywatel zainteresowany przyrodą i zanotował stanowisko chronionego lub rzadkiego gatunku. Ponadto korzystanie z takich źródeł wzmacnia w społeczeństwie poczucie współodpowiedzialności za lasy.

Dane przyrodnicze przekazywane przez stronę społeczną mogą stanowić dodatkowy materiał wykorzystywany w toku prac nad projektem PUL. W przypadku przekazania informacji o stanowiskach gatunków chronionych, rzadkich lub cennych przyrodniczo zostaną one poddane analizie pod kątem ich wiarygodności i możliwości wykorzystania przy projektowaniu wskazówek gospodarczych. Należy jednak mieć na uwadze, że projekt PUL opracowywany jest przez wykonawcę posiadającego wymagane kwalifikacje i doświadczenie, a podstawą planowania są przede wszystkim wyniki prac terenowych, obowiązujące przepisy oraz dokumentacja urzędniowa.

15. Uwzględnienie w PULu projektu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych

W założeniach do projektu PUL powinien być uwzględniony projekt Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych – Ekosystemy Leśne z lutego 2026 roku, który wskazuje m.in. jak będą realizowane cele Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (ang. Nature Restoration Law). W szczególności powinny być uwzględnione wskazywane tam kierunki i środki odbudowy ekosystemów leśnych.

Krajowy Plan Odbudowy Zasobów Przyrodniczych jest obecnie w procesie przygotowania, a prace koordynuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Aktualnie funkcjonuje projekt KPOZP w zakresie ekosystemów leśnych, w którym zaproponowano kierunki i środki odbudowy ekosystemów leśnych. Jeżeli KPOZP zostanie ustanowiony przed zakończeniem prac nad projektem PUL, jego ustalenia zostaną uwzględnione w odpowiednim zakresie.

16. Ochrona starolasów

Nadleśnictwo powinno w materiałach BIP, przeznaczonych do konsultacji publicznych założeń projektu PUL, zamieścić link do mapy zawierającej obszary starolasów (wraz z identyfikacją adresów leśnych) z listy przekazanej do weryfikacji władzom RDLP Poznań przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ), zgodnie z poleceniem DLŁ-WGL.0335.82.2024.ŁP z dnia 01-01-2025. Należy na mapie dodatkowo zaznaczyć obszary zweryfikowane negatywnie przez RDLP Poznań wraz z uzasadnieniem dlaczego odrzucone obszary nie spełniają kryteriów podanych przez MKiŚ. Pozwoli to obywatelom aktywnie uczestniczyć w procesie obejmowania cennych przyrodniczo lasów zmianami gospodarki leśnej w postaci wyłączeń z użytkowania rębego, rekomendowanych przez MKiŚ na terenie planowanych starolasów.

Proces weryfikacji potencjalnych starolasów jest prowadzony niezależnie od prac nad PUL i nadzorowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Ostateczny zakres starolasów zostanie ustalony przez MKiŚ. W przypadku przekazania ostatecznych danych przed zakończeniem prac planistycznych zostaną one uwzględnione w projekcie PUL. Polecenia i wytyczne Ministerstwa dotyczące zweryfikowanych starolasów będą respektowane, w tym poprzez odpowiednie ograniczenia użytkowania lub całkowite wyłączenie wskazanych powierzchni.

17. Ochrona stosunków wodnych

Wnioskuje o wyłączenie z gospodarki leśnej (i włączenie do gospodarstwa specjalnego) lasów położonych wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych, źródlisk i torfowisk (w tym siedlisk Natura 2000: 3140 – Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (*Charetea*), 3150 – Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 7210 – Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*). Ponadto wnioskuje o wprowadzenie konkretnego zapisu o jaką odległość od cieków i zbiorników wodnych, źródlisk otuliny siedlisk bagiennych i łęgowych, bagien chodzi – proponuję – nie mniej niż 100 m.

Nie ma możliwości wprowadzenia generalnego wyłączenia z gospodarki leśnej wszystkich lasów położonych w pasie 100 m od cieków, zbiorników wodnych, źródlisk, siedlisk bagiennych i łęgowych. Zgodnie z obowiązującym prawem jest to 25 m bufor.

Obowiązujące zasady przewidują już szczególne ograniczenia dotyczące siedlisk bagiennych i olsów oraz stref buforowych wokół siedlisk bagiennych i cieków. Zastosowanie konkretnych wskazówek gospodarczych będzie zależało od rozpoznanych warunków siedliskowych, stanu drzewostanu oraz potrzeb ochronnych. Zasadna jest indywidualna ocena poszczególnych wydzieleń, a nie wprowadzenie jednolitego 100-metrowego wyłączenia dla całego nadleśnictwa.

18. Wyłączenia lasów cennych przyrodniczo

Lasy o strukturze różnowiekowej z dużą różnorodnością gatunków drzew i z dużą ilością martwego drewna tzn. dużą ilością martwych drzew stojących i leżących, w tym szczególnie starolasy, ale też inne lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego, są najbardziej wartościowymi lasami ze względów przyrodniczych, społecznych oraz klimatycznych, co pokazała niedawna publikacja naukowa: „Higher carbon storage in primary than secondary boreal forests in Sweden” Pascual 2026 (<https://www.science.org/doi/10.1126/science.adz8554>). Dlatego kluczowe jest wyłączenie takich lasów z gospodarki surowcowej.

Ważna jest także zmiana gospodarki leśnej w pozostałych lasach, głównie poprzez odchodzenie od zrębowego sposobu zagospodarowania na rzecz zagospodarowania przerębowego, z wykorzystaniem w pierwszej kolejności odnowień naturalnych. Zmiany

w gospodarce leśnej w Polsce, szczególnie dotyczące lasów cennych przyrodniczo oraz ważnych społecznie, są już na etapie wdrażania lub planowania. Przedmiotowy Plan Urządzenia Lasu obejmuje długi okres czasu i to w przyszłości, bo od 2028 do 2037 roku, dlatego zdecydowanie powinien uwzględniać i wprowadzać te zmiany.

W związku z powyższym:

1. Należy wyłączyć z użytkowania metodami zrębowymi następujące siedliska i kompleksy leśne:

- a) chronione siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej;*
- b) typy siedliskowe lasu, nie objęte ochroną przez Dyrektywę Siedliskową: bór wilgotny (Bw), bór mieszany wilgotny, (BMw), las mieszany bagienny (LMb), ols (Ol);*
- c) już wyłączone z użytkowania jako „ekosystemy referencyjne”; w których stan siedliska określono jako naturalny (N1) i zbliżony do naturalnego (N2);*
- d) lasy zaklasyfikowane jako drzewostany zgodne z siedliskiem (wszystkich klas wieku);*
- e) lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF) wyznaczone w latach ubiegłych wg Krajowego Standardu FSC;*
- f) lasy o statusie wodochronnym i ochronnym dla miast.*

W odniesieniu do wskazanych przez Pana kategorii lasów należy wskazać, że zgodnie z obowiązującymi zasadami:

- a) na chronionych siedliskach przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej z zasady nie stosuje się rębni zupełnych;
- b) na siedliskach bagiennych i olsach nie stosuje się rębni zupełnej, a siedliska bagienne są wyłączone z użytkowania zgodnie z obowiązującymi zasadami;
- c) ekosystemy referencyjne pozostają wyłączone z użytkowania, z wyjątkiem działań wynikających z nadrzędnych wymogów bezpieczeństwa lub uzasadnionych działań przywracających bardziej naturalne warunki;
- d) sama zgodność drzewostanu z siedliskiem nie stanowi podstawy do automatycznego wyłączenia go z użytkowania;
- e) dla obszarów HCV stosowane są właściwe dla poszczególnych kategorii strategię gospodarowania, zapewniające zachowanie chronionych wartości;
- f) dla lasów wodochronnych i ochronnych obowiązują ograniczenia wynikające z właściwych przepisów.

W pozostałych drzewostanach możliwe jest stosowanie metod zagospodarowania pozwalających na zwiększanie różnicowania gatunkowego

i strukturalnego, w tym metod przerębowych, jeżeli wynika to ze stanu drzewostanu, warunków siedliskowych oraz występowania nalotu lub podrostu.

19. Prognoza oddziaływania na środowisko

W prognozie oddziaływania na środowisko proszę ocenić w szczególności ryzyko niszczenia siedlisk, stanowisk gatunków chronionych, niszczenia miejsc rozrodu i odpoczynku, niszczenia gniazd ptaków, oraz niepokojenia gatunków chronionych przez prace leśne wraz z zaproponowaniem skutecznych sposobów eliminacji tego ryzyka.

Zgodnie z zapisami Instrukcji Urządzania Lasu zostanie sporządzona Prognoza oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko i obszary Natura 2000. Prognoza będzie zawierała m.in. analizę zagrożeń związanych z ustaleniami projektu PUL oraz ocenę ich oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000. W odniesieniu do siedlisk przyrodniczych zostanie przeprowadzona szczegółowa analiza oddziaływania projektowanych wskazówek gospodarczych na ich stan.

20. Wzmocnienie pozaprodukcyjnych funkcji lasu

Zgodnie z wytycznymi MKiŚ zawartymi w piśmie DLŁ-ZD.011.1.2025.RD z dnia 05-02-2026, w zakresie wzmocnienia pozaprodukcyjnych funkcji lasów (punkty 5, 7 i 8 wytycznych) należy przedstawić w założeniach do projektu PUL: a) listę działań zmierzających do adaptacji do zmian klimatu, mitygacji zmian klimatycznych oraz ochrony różnorodności biologicznej na terenie Nadleśnictwa; b) standardy prowadzenia gospodarki leśnej w lasach ochronnych dla miast i wodochronnych – dostosowanych do aktualnych uwarunkowań klimatycznych i społecznych; c) plan poprawy łączności ekologicznej ekosystemów leśnych oraz zalesień służący kompleksowaniu w zwarte obszary lasów o dominującej funkcji społecznej i przyrodniczej oraz zachowania tej ciągłości z lasami pod zarządem samorządów.

W zakresie wskazanych przez Pana działań należy podkreślić, że na poziomie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych prowadzone są prace dotyczące adaptacji gospodarki leśnej do zmian klimatu oraz wzmocnienia jej funkcji pozaprodukcyjnych. Projekt PUL będzie opracowywany z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, Instrukcji Urządzania Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu, Zasad Hodowli Lasu oraz aktualnych wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska, w zakresie właściwym dla projektu. Prowadzona gospodarka leśna jest ukierunkowana m.in. na zwiększanie

różnorodności gatunkowej i strukturalnej drzewostanów, wzmacnianie ich stabilności i odporności na czynniki biotyczne i abiotyczne, w tym skutki zmian klimatu. Kierunek ten realizowany jest m.in. poprzez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków zgodnych z siedliskiem, przebudowę drzewostanów o uproszczonej strukturze oraz pozostawianie elementów zwiększających różnorodność biologiczną, takich jak drzewa biocenotyczne i martwe drewno.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące poszczególnych drzewostanów będą ustalane w toku prac terenowych i urzędzeniowych, z uwzględnieniem ich wieku, stabilności, składu gatunkowego, warunków siedliskowych oraz potrzeb hodowlanych.

Dziękujemy za przekazanie uwag i propozycji do założeń projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Krotoszyn na lata 2028–2037

ZASTĘPCA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Poznaniu

Tomasz Kwieciński
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Krotoszyn
2. BULiGL
3. ZLW